

mig at omtale. Der staaer nemlig nævnt: „de Overbefalendes Opholdssted og Reiser,“ men her kan spørges: hvem er de Overbefalende? Er det kun den Overstkommanderende med hans Stab, er det Divisionsgeneralerne, eller hvor langt gaaer det ned? I en vis Henseende kan man med Hensyn til de taktiske Afdelingers Størrelse sige, at mange Andre maae regnes dertil, og det forekommer mig derfor, at det burde nærmere bestemmes, hvad man forstaaer ved Overbefalende. Ved Brevveksling kan vistnok ogsaa Adskilligt bringes til Tjendens Kundskab, men saadanne Efterretninger ville da have en lang Vej at gaae, og de ville have mindre Værd og ringere Betydning end Efterretningerne gennem Bladene. — Naar der altsaa kunde foretages den Forandring i Loven, at den sidste Sætning bortfaldt, og at Forbudet ikke gjaldt med Hensyn til Foretagender, der ere udførte, skulde jeg stemme for den, men saaledes som den her er affattet, kan jeg ikke give noget Tilfagn om min Stemme dertil.

Justitsministeren: Den ærede Rigsdagsmand, som først havde Ordet, har sikkert tillagt denne Lov en meget for stor Indvirkning paa Presseforholdene, idet han betegnede den som en Lov, der hævede vor Trykkefrihedslov. Der er slet ikke Tale om en saadan Indvirkning paa Pressefriheden. Det maa indrømmes, at, naar Rigsdagen gaaer ind paa dette Lovudkast, lægges der i en vis Henseende et Vaand paa den bestaaende Trykkefrihed; men det er dog et Vaand, som kun i en vis Henseende lægges paa den, og som — det behøver jeg vist ikke at sige — der kun har kunnet være Spørgsmaal om at bringe i Forslag, fordi Vigtigheden af en saadan Lov stod fuldkommen klar for Regjeringen, og den var overbevist om, at denne Erkjendelse vilde finde fuldstændig Gjenklang hos Rigsdagen, samt at man deri vilde finde en Tilfjendelse til at oversee, at der lægges et saadant Vaand paa Pressen. Naar man taler om dette Vaand, maa det dog heller ikke tabes af Sigte, at den Maade, hvorpaa, der vil blive Spørgsmaal om at gennemføre denne Lov, bliver overladt til Regjeringen, og jeg tør ansee det for aldeles over-

flødigt at sige, at der kun vil blive gjort Brug af Loven, hvor der er en fuldstændig Nødvendighed for at gjøre det. Den ærede Rigsdagsmand bemærkede, at var denne Lov kommen for en Maaned siden, kunde den have havt sin Betydning, men efterat vi allerede have havt Krig en Maaned igjennem, uden at der har vist sig skadelige Følger af, at der ikke har været nogen Indskrænkning i Afgangen til at omtale de Forhold, hvorom Loven dreier sig, kan den ikke ansees for nødvendig. Dette forhold sig neppe rigtigt. Det er netop klart, at efterat fjendtlige Forhold allerede have fundet Sted i en saadan Tid, og efterat de have begyndt at udvikle sig stærkere og stærkere, saaledes at der bliver Spørgsmaal om Spredningen af de forskjellige Foretagender, maa det være af stor Vigtighed at kunne sikke sig imod, at saadanne Misbrug finde Sted, som Loven gaaer ud paa at modarbejde. Jeg troer, at der ligger en stor Misforstaaelse til Grund for en Betragtning, som fremkom fra den ærede Rigsdagsmand, og ogsaa fra den ærede Rigsdagsmand for Sorø Amts 1ste Valgkreds (Müllén). Man maa lægge Mærke til, at Loven gaaer ud paa at bestemme, at man ikke under de nuværende Krigsforhold ved Trykken maa meddele Efterretninger om forestaaende eller forventede Krigsforetagender. Der er altsaa ikke Spørgsmaal om saadanne Foretagender, der allerede have fundet Sted, men det er kun de forestaaende og forventede Foretagender, som der er Tale om, og ved denne Bemærkning troer jeg desuden at have overbevist den ærede Rigsdagsmand, der sidst havde Ordet, om, at det ikke vil være fornødent at lade udgaae af Loven, som jeg forresten erkjender, at han omtalte med megen Velvillie, den sidste Linie i §. 1: „med mindre Efterretningen forud er meddeelt af Krigsbestyrrelsen“, netop fordi den kun angaaer de forestaaende eller forventede Krigsoperationer. Jeg har herved tillige besvaret den Erindring, som den ærede første Tale fremkom med, nemlig den, at Loven vilde lægge Hindringer iveien for at fremkomme med en Kritik af de stedsfundne Begivenheder. Det er klart, at denne Lov ikke vil lægge den mindste Hindring iveien for den fuldstændige Anvendelse af Trykkefriheden med Hensyn til den